

Grudzień miesiącem profilaktyki AIDS/HIV

W 1988 roku WHO ogłosiło 1 grudnia Światowym Dniem AIDS. Symbolem solidarności z osobami zarażonymi wirusem HIV, chorymi na AIDS i ich bliskimi jest czerwona kokardka. W Europie Zachodniej liczba nosicieli wirusa spada. Czy, zgodnie z przewidywaniami, uda się zwalczyć HIV do 2030 roku?

- Obecnie na świecie żyje około 38 mln ludzi zakażonych wirusem HIV – codziennie diagnozę słyszy czterech Polaków
- Wirus nawet przez 10 lat może pozostawać w fazie utajenia; w tym czasie zaburza pracę układu immunologicznego
- Najskuteczniejszą metodą walki z HIV jest dziś leczenie antyretrowirusowe, które spowalnia przebieg zakażenia i sprawia, że nosiciel nie zaraża innych
- Planowanie jest zahamowanie epidemii AIDS do 2030 roku

Wirus HIV w Polsce i na świecie

Wirus HIV, który zapoczątkował epidemię AIDS, dotarł do USA z Karaibów pod koniec lat 60. ubiegłego wieku. Do dziś nie wiadomo, jakie jest jego pochodzenie. Naukowcy przypuszczają, że wirus przeniół się ze zwierząt na człowieka w społecznościach Afryki Środkowej i rozprzestrzenił się dalej na skutek migracji ludności.

Największa fala zachorowań przyszła w latach 90., gdy wirusa HIV stwierdzono u 40–42 mln ludzi.

W tej chwili na świecie żyje blisko 38 mln osób z wirusem HIV. Liczba ta jest zbliżona do liczby mieszkańców Polski. W naszym kraju każdego dnia cztery osoby dowiadują się, że są nosicielami.

Image not found or type unknown

WAŻNE

Od rozpoczęcia badań przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego w 1985 roku do 30 kwietnia 2019 roku stwierdzono zakażenie wirusem HIV u 24303 Polaków i odnotowano 3692 zachorowania na AIDS. Z powodu AIDS zmarło w naszym kraju 1418 chorych.

Jak zabija AIDS?

HIV sprawia, że u osoby zakażonej dochodzi do **stopniowego niszczenia układu odpornościowego** – aż do wystąpienia [AIDS \(Acquired Immune Deficiency Syndrome\)](#), czyli zespołu wielu infekcji i rozwinięcia się różnych nowotworów. Po wnikięciu do organizmu wirus zaczyna się namnażać. Pierwszy okres zakażenia HIV, czyli **ostra choroba retrowirusowa**, trwa od kilku dni do kilku miesięcy. Pojawiają się wtedy uporczywe bóle głowy, mięśni i stawów, zwiększa się męczliwość i dochodzi do dużej redukcji masy ciała. Zwiększa się skłonność do stanów zapalnych w obrębie gardła. Na ciele może pojawić się wysypka. Wzmaga się również potliwość, której towarzyszą nawracające stany podgorączkowe i gorączki.

Image not found or type unknown

Następnie **wirus HIV atakuje węzły chłonne**, gdzie rozmnaża się przez kilka miesięcy. W fazie utajenia, która trwa nawet przez 10 lat, coraz bardziej zaburza pracę układu immunologicznego. Liczba [limfocytów](#) spada – zbliża się do wartości stanowiącej zagrożenie dla życia. Osłabiony organizm traci zdolność do obrony przez drobnoustrojami. Staje się podatny na zakażenia. Dochodzi do inicjacji nowotworów, a możliwość ich wyleczenia – ze względu na stan chorego – staje się znikoma.

Czy wirusa HIV uda się powstrzymać?

ONZ wyznaczyło sobie cel, że **do 2020 roku liczba zakażeń wirusem HIV na świecie spadnie do 550 tys. rocznie**. Dąży do osiągnięcia tzw. trzech 90. Chodzi o to, by 90 proc. seropozytywnych osób było świadomych zakażenia wirusem HIV, 90 proc. z nich zostało objętych leczeniem antyretrowirusowym (ARV) oraz 90 proc. spośród chorych poddawanych terapii miało niewykrywalny poziom wirusa we krwi. To pierwszy krok na drodze do **zahamowania epidemii AIDS w 2030 roku**. Choć na przestrzeni ostatnich 15 lat daje się zauważyć wyraźny spadek liczby nowych zakażeń, wielu krajom wciąż bardzo daleko jest do spełnienia tych założeń.

W 2017 roku w regionie europejskim WHO doszło do 159 420 zakażeń wirusem HIV. Aż 82 proc. (131 tys.) zakażonych pochodzi ze wschodniej części regionu, 14 proc. (22,3 tys.) z zachodniej, a 4 proc. (62 tys. osób) z centralnej. Najwyższy odsetek zakażeń wirusem HIV odnotowują dwa państwa – Rosja i Ukraina. Tuż za nimi plasuje się Białoruś. Powodem są duże zaniedbania w zakresie edukacji na temat HIV, profilaktyki i dostępu do [testów na HIV](#).

WAŻNE

W Europie Zachodniej w latach 2007–2018 liczba wykrytych zakażeń spadła o 30 proc., a w Europie Wschodniej w tym samym okresie wzrosła o 60 proc. Według WHO na wschodzie Europy zarażenie następuje najczęściej przez iniekcje narkotyków i kontakty heteroseksualne. Z kolei na zachodzie wirus najczęściej przenosi się drogą stosunków homoseksualnych.

Największa grupa zarażonych wirusem HIV to osoby młode. W Europie wśród nowych nosicieli przeważają ludzie w wieku 19–30 lat (36 proc.), choć spory odsetek stanowią też osoby powyżej 50. roku życia (16 proc.). Najskuteczniejszym sposobem zmniejszenia liczby zakażeń jest szerzenie wiedzy – zarówno na temat **dróg rozprzestrzeniania się wirusa HIV**, jak i sposobów zapobiegania oraz leczenia.

Leczenie antyretrowirusowe – broń w walce z HIV

Zakażenie HIV nie powoduje bezpośredniego zagrożenia utraty życia – z wirusem można funkcjonować przez długie lata. W tym roku zmarł najstarszy na świecie mężczyzna z HIV – stulatek, który nosił w swoim ciele wirusa przynajmniej przez 26 lat. Najskuteczniejszą metodą walki z HIV jest dziś leczenie antyretrowirusowe (ARV), które można stosować również profilaktycznie. Im szybciej przyjmie się **leki antyretrowirusowe** (najlepiej w ciągu 2–3 godzin po ryzykownym zdarzeniu), tym większa szansa, że wirus nie dostanie się do organizmu. Terapia antyretrowirusowa u osób zakażonych hamuje proces namnażania wirusa i minimalizuje ryzyko ujawniania się chorób powodowanych przez HIV.

WAŻNE

Leki ARV nie są w stanie usunąć wirusa z organizmu, ale spowalniają przebieg zakażenia i sprawiają, że nosiciel nie zaraża innych. Dzięki temu poprawia się jakość życia chorego.

Leczenie antyretrowirusowe u osób seropozytywnych powinno być stosowane nieprzerwanie. Należy jednak pamiętać, że leki ARV mają działania niepożądane, wykazują interakcje z innymi lekami, a organizm z czasem może się na nie uodpornić. Według szacunków dorosły pacjent z wirusem HIV w ciągu całego życia przyjmuje kilkadziesiąt tysięcy dawek różnych leków antyretrowirusowych. Im więcej leków się przyjmuje, tym bardziej narażony jest na dysfunkcje układu krążenia, przewodu pokarmowego, nerek oraz zaburzenia metaboliczne.

Tradycyjny schemat terapii ARV jest trzylekowy. W zeszłym roku udało się jednak zmniejszyć toksyczność leczenia poprzez zastosowanie dwóch leków, które dają taką samą kontrolę nad wirusem. Schemat dwulekowy przynosi korzyści przede wszystkim pacjentom, ale również budżetowi państwa. W Polsce chorzy mają dostęp do nowoczesnej terapii antyretrowirusowej i są leczeni zgodnie z europejskimi wytycznymi. **Leczenie ARV osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS** jest prowadzone od 2001 roku w ramach programu polityki zdrowotnej Ministerstwa Zdrowia. Pod koniec 2018 roku leczeniem ARV w Polsce objętych było 11 063 pacjentów, w tym 101 dzieci.

W medycynie odnotowano jak dotąd dwa przypadki całkowitego wyeliminowania wirusa HIV. W 2007 roku po raz pierwszy udało się to osiągnąć lekarzom w Niemczech. W tym roku dobre wieści przyszły z Wielkiej Brytanii.

Pacjenci zostali wyleczeni dzięki silnej chemioterapii i przeszczepowi szpiku kostnego.

za: www.medonet.pl

Zobacz też:

[Spoty „Mam czas rozmawiać”](#)

Materiały do pobrania:

[Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV - informacja prasowa](#)

[informacja_prasowa.pdf 0.12MB](#) [Informacja edukacyjna](#)

[informacja_educacyjna.pdf 0.62MB](#) [Dyżury PKD w ramach europejskiego tygodnia testowania w kierunku HIV 22-29 listopada 2019 r.](#)

[dyzury_PKD.pdf 0.32MB](#)

Materiały pobrane ze strony Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego